

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

*II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok
Szakbizottsága
Neveléstörténeti Munkabizottság*

Töprengések a nőtörténet-írás körül II. Új utak és eredmények a nőtörténeti kutatásokban

PROGRAM

**MTA PAB Székház
Pécs, Jurisics M. u. 44.
2026. február 19–20.**

MTA200

2026. február 19.

9.30–10.00 **Megnyitó** (Előadóterem)

Fedeles Tamás, a Pécsi Tudományegyetem oktatási rektorhelyettese

Pusztafalvi Henriette, az MTA PAB Neveléstörténeti Munkabizottságának elnöke

Nóvik Attila, az MPT Neveléstörténeti Szakosztályának elnöke

Molnár–Kovács Zsófia, a PTE BTK Nevelés– és Művelődéstörténeti Tanszék vezetője

Nemes–Wéber Zsófia, a PTE KPVK Illyés Gyula Szakkollégium vezetőtanára

Maisch Patrícia és Stummer Krisztina, a konferencia főszervezői

10.00–10.45 **Plenáris előadás** (Előadóterem)

Kéri Katalin: A nőtörténeti kutatások forrásháttére és módszertani lehetőségei

11.00–11.30 **Diszkusszió a magyar nőtörténeti kutatások helyzetéről** (Előadóterem)

Vezet: **Pukánszky Béla**

11.30–12.30 **Szünet és szendvicsebéd**

Elnök: Dr. Tígyi Zoltánné Dr. habil Pusztafalvi Henriette, henriette.tigyi@etk.pte.hu

Titkár: Dr. Takács Zsuzsanna Mária, takacs.zsuzsanna@pte.hu

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok
Szakbizottsága
Neveléstörténeti Munkabizottság

12.30–14.00 Párhuzamos szekcióülések

Szekció/ időpont	Női identitás a médiában	Nőnevelés és identitás nemzetközi keretben
Helyszín	Előadóterem	Tigyi József Tanácsterem
Szekcióvezető	Nóvik Attila	Molnár-Kovács Zsófia
12.30	Pukánszky Béla, Magyar Adél: A fogyatékoságról alkotott kép megjelenése 19. századi amerikai gyermekújságokban	Tombi Beáta: A tudós nő legitimációja a XVIII. században: a nők tanulásának kérdése Aretafila Savini de' Rossi Apológiájában
12.45	Simándi Irén: Nők a rádióban (1893–1935)	Husvéth Laura: Frances Mary Buss angol oktatási modelljének értelmezése magyarországi párhuzamok tükrében
13.00	Berta-Szénási Panna: A női alkotómunka szerepe a pedagógiai tárgykultúra fejlődésében a pedagógiai szaksajtó tükrében Magyarországon a 20. század első felében	Albrecht Zsófia: Londoni emlék 1908-ból: adalékok az Erzsébet Nőiskola külföldi (világ)kiállításokon való szereplésének történetéhez
13.15	Rigó Balázs: A nők sportja a honi sportsajtó tükrében 1945 és 1956 között	Farkas Zsuzsanna: Nők a cserkészletben: Lánycserkészlet a két világháború közötti időszakban a Szerb–Horvát–Szlovén Királyságban és a Jugoszláv Királyságban
13.30	Diszkusszió	Diszkusszió

14.00–14.20 Kávészünet

14.20–15.50 Párhuzamos szekcióülések

Szekció/ időpont	Nők és jogaik a történelem sodrában	Kultusz és emlékezet
Helyszín	Előadóterem	Tigyi József Tanácsterem
Szekcióvezető	Ács Marianna	Vörös Katalin
14.20	Gáspár Gabriella: A nők vagyonjogának kialakulása a középkorban	Veres Violetta: A porosz Jeanne d'Arc

Elnök: Dr. Tigyi Zoltánné Dr. habil Pusztafalvi Henriette, henriette.tigyi@etk.pte.hu

Titkár: Dr. Takács Zsuzsanna Mária, takacs.zsuzsanna@pte.hu

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok Szakbizottsága Neveléstörténeti Munkabizottság

14.35	Horváth Eszter Kata: „Mária, Isten kegyelméből Anglia királynője” – A nőági örökösödés egyes kérdései Jane Grey és Mary Tudor proklamációiban	Németh Andrásné Farkas Gabriella: Mozaikdarabokból épülő emlékezet – nők szerepe Erzsébet királyné kultuszában egy magángyűjtemény tükrében
14.50	Farkis Tímea: Dabo vobis Reginam vagy Dabo vobis regem? Gregorio Leti (1630–1701) gondolatai a női öröklésről	Józsa György Zoltán: A Baskircsev Mária-jelenség komplex művelődéstörténeti lenyomatai
15.05	Kocsis Annamária: „Eddig való törvénytelen, tisztátlan, mocskos és botránkoztató életüknek büntetéséül” – Boszorkányság és mellékvádak a 18. századi Szabolcs és Szatmár vármegye ítélkezési gyakorlatában	Cseh Gizella: „Hősnők tere”. Cseh hősnők. A cseh múlt és jelen fontos nőalakjai. Egy nőtörténeti projekt „élettörténete”
15.20	Hegedűs Judit: Gyermekgyilkosságok nőtörténeti olvasatban: anyaság és társadalmi ítélet a dualizmus korában	Diszkusszió
15.35	Diszkusszió	

15.50–16.10 **Kávészünet**

16.10–17.40 **Párhuzamos szekcióülések**

Szekció/ időpont	Tanítói, kutatói pályaképek, módszertani lehetőségek	A nők és a politika
Helyszín	Előadóterem	Tigyi József Tanácsterem
Szekcióvezető	Pusztafalvi Henriette	Stummer Krisztina
16.10	V. Molnár László: Egy tudós nő két akadémia élén (Jekatyerina Daskova hercegnő, 1743–1810)	Schwarzwölder Ádám: Miniszterelnök-feleségek a dualizmus kori Magyarországon
16.25	Nóvik Attila: Dámák az egyetemi katedrán. A szegedi női egyetemi oktatók és kutatók sajtórepresentációja a Horthy-korszakban	Frank Tamás: Nőemancipációs törekvések a hatalom árnyékában 1921–1922-ben – Slachta Margit konfliktusa és visszavonulása a nők szavazati jogának módosítása kapcsán
16.40	Heidt Judit: Szuhareva, Kanner és Asperger az autizmus korai tudományos diskurzusában	Unger Gabriella: „Hogyan lettem kommunista?” A politikai rendőrség női alkalmazottai és a kommunista identitás

Elnök: Dr. Tigyi Zoltánné Dr. habil Pusztafalvi Henriette, henriette.tigyi@etk.pte.hu

Titkár: Dr. Takács Zsuzsanna Mária, takacs.zsuzsanna@pte.hu

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

*II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok
Szakbizottsága
Neveléstörténeti Munkabizottság*

16.55	Nagy Péter Tibor: A történeti statisztika specialitásai a női iskolázottság helyzetének megítélésében	Rácz Márk: Női életutak és sorsok a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Marxizmus-Leninizmus Intézetében 1983–1989 között
17.10	Diszkusszió	Diszkusszió

17.40 a nap zárása

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok Szakbizottsága Neveléstörténeti Munkabizottság

2026. február 20.

9.00–9.45 **Plenáris előadás** (Előadóterem)

Schadt Mária: Női élettörténetek a kutatói életpályán

10.00–10.20 **Szünet**

10.20–11.50 **Párhuzamos szekcióülések**

Szekció/ időpont	A nőkérdés vallásos és filozófiai megközelítése	Egodokumentumokban formálódó nőtörténet
Helyszín	Előadóterem	Tigyi József Tanácsterem
Szekcióvezető	Takács Zsuzsanna Mária	Maisch Patrícia
10.20	Ozsváth Judit: Dienes Valéria, a modern misztikus	Balogh Judit: Nőtörténet a kora újkori erdélyi egodokumentumok tükrében
10.35	Somodi Imre: Egy jezsuita állásfoglalás a nőkérdésben 1918-ból: Martinovich Sándor SJ Kereszténység és feminizmus című műve	Völgyi Réka: Egy madame életrajza. Pilisy Róza regényes mindennapjai
10.50	Pálkuti Anikó: Gondolatok a nőnevelésről egy bencés paptanár memoárjában	Árvai Tünde: Rothschnek Olga Debrecene – egy kamaszlány térhasználata (1892)
11.05	Ács Marianna: Kinek a pap, s kinek a papné? Női szerepek és egyházi túlélési stratégiák az államszocializmus korai időszakában Benda Kálmán útinaplója alapján	Rózsafalvi Zsuzsanna: Vály Mari emlékezései édesapja pedagógusi pályájáról és Jókaira gyakorolt hatásáról
11.20	Törő Zita: A kapcsolatainkban születő ember. Női tapasztalat, elismerés és mimézis a filozófiai emberkép újragondolásában	Diszkusszió
11.35	Diszkusszió	

11.50–12.50 **Szünet és szendvicsebéd**

Elnök: Dr. Tigyi Zoltánné Dr. habil Pusztafalvi Henriette, henriette.tigyi@etk.pte.hu

Titkár: Dr. Takács Zsuzsanna Mária, takacs.zsuzsanna@pte.hu

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok Szakbizottsága Neveléstörténeti Munkabizottság

12.50–14.20 Párhuzamos szekcióülések

Szekció/ időpont	Sajtó kutatás	Női szerepkonstrukciók
Helyszín	Előadóterem	Tigyi József Tanácsterem
Szekcióvezető	Pethő Villő	Somodi Imre
12.50	Pusztafalvi Henriette: Óvónőkép a Kisdiednevelés szaklapban a Trianon előtti időben	Szalai Ágnes: „Asszonyunk udvari népe” – Bornemissza Anna erdélyi fejedelemasszony utazó udvartartása
13.05	Stummer Krisztina: A Pécsi Városi Női Felső Kereskedelmi Iskola rekrutációs bázisa	Tóth Kelemen: A női becsület a dualizmus kori Magyarországon
13.20	Soós Veronika: A divatcikkek a női szubjektum művészi megjelenítéséig – Kádár Erzsébet publicisztikai írásai	Takács Zsuzsanna Mária: Juliska és Amál. A Berde-lányok a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban
13.35	Nemes-Wéber Zsófia: Gondoskodás, játék, matematika – módszertani töprengések az Óvodai Nevelés nő történeti olvasatához (1953–1972)	Józsa Ferenc: Nőtörténet és lánynevelés Magyarországon a XX. században
13.50	Diszkusszió	Diszkusszió

14.20–14.40 Kávészünet

14.40–16.10 Párhuzamos szekcióülések

Szekció/ időpont	A művészetek és a zene női szövegei	A női munkavállalás és szerepkonstrukcióinak színei
Helyszín	Előadóterem	Tigyi József Tanácsterem
Szekcióvezető	Takács Zsuzsanna Mária	Nemes-Wéber Zsófia
14.40	Kádár Ágota: Női szerepek és életutak a századforduló magyar képzőművészetében: Madarász Adeline ego-dokumentumainak tükrében	Vörös Katalin: „Salonháziipartól” a nőiparig. Adalékok az iparoktatás nő történeti olvasatához

Elnök: Dr. Tigyi Zoltánné Dr. habil Pusztafalvi Henriette, henriette.tigyi@etk.pte.hu

Titkár: Dr. Takács Zsuzsanna Mária, taacs.zsuzsanna@pte.hu

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok Szakbizottsága Neveléstörténeti Munkabizottság

14.55	Schmal Júlia: Camille Claudel és a női művészi autonómia dilemmái a 19. századi francia művészeti életben	Kovácsné Magyar Hajnalka: „Legyél kozmetikus! Mi az?” Kozmetikusidentitás és tradicionális női szerepkonstrukciók
15.10	Pethő Villó: Zenepedagógiai reformelképzelések megvalósulása a zeneiskolai gyakorlatban a 20. század első felében. Elefánthy Mária szakmai életútja	Bércesi Richárd: Női alkalmazottak a pécsi bányavidéken
15.25	Verő-Valló Judit: „Primásnők”, úrilányok. A cigányzenei szférában az 1920-1930-as években dolgozó zenésznők, női zenekarok története és a tagok társadalmi összetételének vizsgálata	Gál Gyöngyi: Felvidéki pedagógusnők karriertörténetei
15.40	Diszkusszió	Diszkusszió

16.10–16.30 **Kávészünet**

16.30–17.40 **Párhuzamos szekcióülések**

Szekció/ időpont	Az igazságszolgáltatás női dimenziói	Az irodalomban konstruálódó nőkép
Helyszín	Előadóterem	Tigyi József Tanácsterem
Szekcióvezető	Pusztafalvi Henriette	Stummer Krisztina
16.30	Lehotay Veronika: „Elkövető, áldozat, védett érték?” – nők és a büntető igazságszolgáltatás a két világháború között különös tekintettel Borsod vármegyére	Maisch Patrícia: Egy 19. század végi ifjúsági regény nőképe
16.45	Di Blasio Barbara: Nők a társadalom periferiáján – Márianosztra öröksége	Baranyai Laura: Női tapasztalat és önpozicionálás Kádár Erzsébet Reggeltől estig című novellájában
17.00	Ács-Bíró Adrienn: Nők a börtönben. A női bűnözés tendenciái 1831–1974 között – történetek a számok mögött	Cseppentő Krisztina: Női életutak narratív konstrukciói és kulturális emlékezete – Annie Ernaux és Margaret Atwood egy-egy műve neveléstudományi megközelítésben
17.15	Diszkusszió	Diszkusszió

17.40 a konferencia zárása

Elnök: Dr. Tigyi Zoltánné Dr. habil. Pusztafalvi Henriette, henriette.tigyi@etk.pte.hu
Titkár: Dr. Takács Zsuzsanna Mária, takacs.zsuzsanna@pte.hu

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

*II. Filozófia–, Történettudomány– és Néprajztudományok
Szakbizottsága
Neveléstörténeti Munkabizottság*

Szervezők:

MTA PAB Neveléstörténeti Munkabizottsága
Magyar Pedagógiai Társaság Neveléstörténeti Szakosztálya
PTE BTK Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszék
PTE KPVK Illyés Gyula Szakkollégium

A konferencia főszervezői:

Maisch Patrícia
Stummer Krisztina

A tudományos szervezőbizottság tagjai:

Pusztafalvi Henriette, az MTA PAB Neveléstörténeti Munkabizottság elnöke
Nóbik Attila, a MPT Neveléstörténeti Szakosztály elnöke
Molnár-Kovács Zsófia, a PTE BTK Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszék vezetője
Takács Zsuzsanna Mária PhD, az MTA PAB Neveléstörténeti Munkabizottság titkára
Nemes-Wéber Zsófia, a PTE KPVK Illyés Gyula Szakkollégium vezetőtanára
Vörös Katalin, a PTE BTK Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszék tanársegédje

A konferencia e-mail címe:

toprengesek@gmail.com

A konferencia előadásai online követhetők:

<https://us06web.zoom.us/j/83712310979?pwd=0Qcbt2aOPX0dZrjbo2gXMHZKAAJb7G.1>

Meeting ID: 837 1231 0979

Passcode: 731720